

Casa Freda

Guardiola de Berguedà

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Al lloc de Casa Freda
Emplaçament Als camps de "Casa freda" sota de la Marge i sobre de Gavarrós. S'hi va per la pista de Cabanes
Alçada: 1554,7

Coordenades:

Latitud: 42.28584
Longitud: 1.91413
UTM Est (X): 410474
UTM Nord (Y): 4682084

Classificació

Número de fitxa 08099-167
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Popular
Segle XVI-XVIII
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Malgrat que la casa encara està dempeus té alguns esvorancs a la coberta. S'utilitza com a refugi de pastors en cas de mal temps.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08098A00200017
Autoria de la fitxa Pere cascante i Torrella
Data de registre de la fitxa: dl., 14/08/2017 - 02:00

Descripció

Construcció situada a notable alçada a sota dels camps de "la Marge" al costat dret del torrent de Coll de Pal i per damunt del nucli de Gavarrós S'hi arriba per la pista que puja a plans de Canells. Es tracta d'un edifici de planta rectangular de dos cossos amb una planta baixa i un primer pis i teulada a dues vessants amb el carener perpendicular a la façana principal orientada a sud on s'hi obre la porta d'accés. En quant a la distribució de les obertures hi ha un predomini del massís respecte el buit amb una planta baixa organitzada per la porta d'entrada i una finestra al costat esquerra i dues finestres rectangulars al primer pis descentrades respecte les obertures de la planta baixa. L'aparell de la façana és molt uniforme a base de filades de pedra mal treballades i escairades i unides amb argamassa de calç formant filades irregulars. Únicament són en pedra picada les cantonades i els muntants i llinda de la finestra de la planta baixa. La resta d'obertures són amb llinda de fusta. Cal destacar la presència de tres pedres de mida quadrangular a l'oest de la finestra de la planta baixa i també d'un sobreeixidor format per una llosa de pedra amb un canaló al centre i relacionats amb la pica aiguamans del seu interior. Damunt la porta d'entrada s'endevina la data de 1681. La resta de façanes són completament cegues amb el mateix aparell constructiu que la façana principal. Al costat de ponent hi ha adossat un volum quadrangular construït amb aparell de maçoneria que correspon al forn de pa. L'interior de la planta baixa està dividit en dues crugies separades per un mur mitger i en el que s'hi obre la porta de comunicació coronada per una llinda de fusta. Una de les cambres correspon amb la cuina i sala d'estar amb la pica encastada al mur sud formant una fornícula amb sengles prestatges. Al mur oest hi ha la campana de la llar de foc de mida rectangular i amb el paviment de lloses adossat a la paret del fons on s'obre la boca del forn de pa. Està composta per dues pedres ben treballades i escairades que fan la funció de sostenir-ne dues més col·locades de cantó formant una obertura apuntada. La volta del forn és també de pedres de mida petita, unides amb argamassa de calç i col·locades de cantó amb la tècnica de "plec de llibre". Encara hi ha restes del banc. Escó i de part del mobiliari. Una escala adossada al mur mitger comunica amb la planta segona, distribuïda també en dues crugies i amb els paviments de fusta. S'hi observen encara algunes divisions internes fetes amb aparell de tàpia i maó cuit. Està en mal estat. Al costat de llevant hi ha una esplanada amb restes de les antigues quadres i pallisses.

Observacions:

La casa presenta un aparell molt unitari, fet que ens permet suposar que va ser construïda en una única fase cap el 1600 segons es pot identificar damunt de la llinda de la porta i també per la tècnica constructiva. El topònim de "casa freda" li vé per ser la casa de Gavarrós situada a més altitud (1555 mts.) Els coberts van desaparèixer per un allau que hi va haver als anys '50.

Història

Desconeixem la història d'aquesta casa que ens apareix referenciada al cadastre de Gavarrós de 1729 i també en documents posteriors. Pensem que el camí que hi passa substitueix l'antic camí ramader que pujava a Coll de Pal pel port de Gavarrós. Aquest port és molt esmentat per temes relacionats amb les pastures. Així Serra i Vilaró troba un esment del 1308 sobre un establiment dels homes de Pardinella i Gavarrós per pasturar les terres que van des dels dos llocs esmentats fins " al camí que passa pel coll de Guardiola i va fins el torrent del forn i des del torrent del Forn puja al coll de Rubiol i puja fins a Dez Puig i al mateix coll dez Puig i fins de les roques de Canals i des de l'última roca de Canals a la serra d'Alba Terra fins el coll de Comafranch i fins la Coma Llansada i fins la Font Freda i cap de la Congesta". Aquests límits abraçarien tota la zona de damunt de Gavarrós fins als cims de les muntanyes. Els límits marcats coincideixen i abracen la casa freda malgrat que aquesta no surti per enlloc. El seu topònim podria anar relacionat amb l'alçada que es troba a més de 1400 m.

Bibliografia

SERRA I VILARÓ, JOAN (1989). Baronies de Pinós i Mataplana. Vol II. P. 320. AMGB. Cadastre de Brocà 1729. AMGB. Full solt.

